

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชนเผ่าปกาเกอะญอในโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์เชียงใหม่ และศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขของการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษา ไว้ 2 ลักษณะ คือ พื้นที่ภายในโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์เชียงใหม่ และหมู่บ้านของนักเรียนชนเผ่าปกาเกอะญอ ที่ถูกเลือกให้เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีประชากรที่ทำการศึกษา อよู่ 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้บริหารและครุ จำนวน 10 คน และกลุ่มนักเรียนชนเผ่าปกาเกอะญอ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 29 คน ผู้วิจัย ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานค้านบริบทของการศึกษา ได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (2) กลุ่มนักเรียนชนเผ่าปกาเกอะญอระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีชุมชนอยู่ระหว่างโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์เชียงใหม่ ระยะทางใกล้ ไกลปานกลาง และ ไกล จำนวน 3 หมู่บ้าน ทั้งหมดจำนวน 3 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (3) กลุ่มนักเรียนชนเผ่าปกาเกอะญอ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปรับตัวได้ง่าย และกลุ่มที่มีปัญหาการปรับตัวออกกลุ่ม 5 คน รวมจำนวน 10 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และจัดกลุ่มเข้ม โภเข้ากับวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัยพอสรุปได้ ดังนี้

- กระบวนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชนเผ่าปกาเกอะญอในโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์เชียงใหม่ มี 5 ขั้นตอน คือ การรับรู้ การเรียนรู้ การตัดสินใจ การทดลองปฏิบัติ และการ

ยอมรับนำໄไปปฎิบัติต่อໄไป โดยผ่านกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนด ตั้งแต่ต้นนอน จนถึงเข้านอน กิจกรรมในชั้นเรียน ในเรือนนอน โรงอาหาร กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ซึ่งมีแหล่งความรู้ หลากหลายในโรงเรียน

2. ปัจจัยและเงื่อนไขของการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชนเผ่าปกาเกอะญอในโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์เชียงใหม่ แบ่งเป็น ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของนักเรียน ปัจจัยภายในได้แก่ ช่วงชั้นที่กำลังศึกษา วัฒนธรรมพื้นฐานและระยะเวลาการปรับตัวของนักเรียน ส่วนปัจจัยภายนอกมี 2 ด้าน คือ ด้านโรงเรียนและชุมชน ด้านโรงเรียนได้แก่ หลักสูตรของโรงเรียน เนื้อหาการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และคุณลักษณะกับวิธีการช่วยเหลือที่ครูอาจารย์ และผู้บริหารอื่นอีกนักเรียน และให้การดูแลนักเรียนเสมอ มารดา ครู และพี่เลี้ยง ที่ได้ทำหน้าที่เป็นเงื่อนไขผลักดันให้นักเรียนได้รับรู้ และเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารระหว่างนักเรียน ครู และกลุ่มต่างชนเผ่า อาจารย์ สถานที่ และบรรยากาศการเรียนรู้

ปัจจัยภายนอก อาจแบ่งเป็นปัจจัยภายนอกด้านชุมชน จำแนกเป็นครอบครัว ระบบเครือญาติ ชนเผ่า ประเพณีและวัฒนธรรม ความเชื่อ และการปฏิบัติตนในสังคมของสมาชิกในชุมชนกับนักเรียนที่ช่วยเหลือหลอมกล่อมเกล้าให้นักเรียน คงไว้ซึ่งการปฏิบัติตามชาติประเพณี ของชาวปกาเกอะญอ แม้ว่าจะมีอิทธิพลของข้อมูล ข่าวสาร และวัฒนธรรมภายนอกด้านชนเผ่าอื่น และความทันสมัยของชาวพื้นบ้านผ่านระบบการศึกษาตลอดชีวิต ผ่านเข้ามายังชีวิตของนักเรียนก็ตาม

ผู้วิจัยพบว่า เงื่อนไขการปรับตัวของนักเรียนนี้ แตกต่างกันของแต่ละปัจเจกบุคคล แต่โดยภาพรวมเงื่อนไขดังกล่าวขึ้นอยู่กับบริบทของโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์เชียงใหม่ เวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน โอกาสและความต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื้อหา และข้อมูล ข่าวสาร ในมิติของการศึกษาตลอดชีวิตในโรงเรียน ตลอดจน ไหวพริบและทักษะส่วนตัว ผลการกล่อมเกล้าทางสังคมในเชิงชาติ ประเพณี วัฒนธรรม และพื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียน ก็เป็นเงื่อนไขสำคัญของกระบวนการปรับตัวทางสังคม

ผลแห่งการปรับตัวทางสังคม คือ เกิดการยอมรับบทบาทของการเป็นนักเรียนโรงเรียน ศึกษาสังเคราะห์เชียงใหม่ มีพฤติกรรมใหม่เกิดขึ้น และบังทำให้นักเรียนทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดสั่งต่อเนื้อหา และพฤติกรรมการครองตน และปฏิบัติตนในชุมชนเดิมของตน เมื่อกลับไปเยี่ยมบ้าน ในด้านการสาธารณสุข การดูแลครัวเรือน พฤติกรรมการบริโภค การจัดระเบียบ ตนเองด้านสุขลักษณะ เป็นต้น

The objectives of this research, namely, Social adjustment of the tribal students in Chiang Mai Welfare School: A Case Study of *the Pga K'nyau*, were to study the adjustment process of the tribal students of Chiang Mai Social Welfare school, and the factors and conditions of such adjustment. Three groups of key informants were composed of ten school administrators and teachers, and 29 students, whose data were used as this study's contextual background, 3 individual students with different distance of their tribal communities from the school, and 10 students with different adjustability. Data were collected by the use of 2 sets of questionnaires, in-depth interviews, focus group discussions, and observations in addition to documentary analyses. All collected data were analyzed by using frequency distribution, percentage and descriptively grouping relating to the research objectives.

The research results were as follows.

1. Adjustment process

There were 5 sequential steps of social adjustment of *the Pga K'nyau* tribal students in Chiang Mai Welfare School. Those were perception, learning, decision-making, trial and acceptation for further practices through group process, self-instructed learning, information

and knowledge exchanges. Generally speaking, the students learnt through various activities of formal, nonformal, and informal education dimensions existing within their school.

2. Factors and conditions of the students' social adjustment

Factors of the students' social adjustment could be viewed in two dimensions – the external and internal factors. The internal factors consisted of the students' class attendance, cultures and adjustment durations. The external factors consisted of the school curriculum and contents, learning media, regulations, rules and teachers' and school administrators' qualifications and assistance giving the students in a parenthood manner. Those factors functioned as a push element for the students to perceive and exchange information and knowledge among their teachers and different tribal peers. Those additional school factors also included the school buildings and learning atmosphere in the sense of formal, informal and nonformal education that always existed within the school.

Another group of external factors could be viewed as the community factors, consisting of the students' families, kinship system, tribal traditions and culture, and practices that socialized them to be the *Pga K'nyau* tribal members. Although, the influence of mass media, information and culture from outside their tribal communities and the lowlanders' modern life came through the tribal students' daily life as a life long learning approach, their practice still mostly in existence.

This research found that the adjustment conditions of the individual students were varied, but, in sum, such conditions were according to the school context, duration of their school attendance, opportunity and frequency of information and knowledge exchanges, and learning contents in the lifelong learning dimension, including their competent and individual skills. The socialization results within the traditional and cultural dimensions, and the students' family foundation were also the important conditions of social adjustment.

The social adjustment resulted in the acceptance of the students' roles within the Chiang Mai Social Welfare School with new behaviors and also shaping the students to transfer contents and self controlling behaviors to their tribal communities. Such transfer related to sanitation, household care, consumption behavior and self-sanitation care for instance.